

Vergaderjaar 2008–2009

29 815

Jeugdzorg 2005–2008

Nr. 178

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR JEUGD EN GEZIN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 december 2008

Bij deze informeer ik u over stand van zaken omtrent de wachtlijsten in de jeugdzorg.

In deze brief bericht ik u over de prestatieafspraken die ik heb gemaakt over de aanpak van de wachtlijsten in de provinciale jeugdzorg. Tevens informeer u, conform mijn toezegging, over de wachtlijstcijfers van 1 oktober, zowel van het zorgaanbod als van het AMK.

Daarnaast doe ik met deze brief aan aantal toezeggingen gestand, zoals de toezegging om een grafiek op te nemen met daarin de wachtlijstcijfers per provincie en grootstedelijke regio's op basis van het aantal gewogen jeugdigen per provincie (zie grafiek 1 in de bijlage) en de toezegging over de wachtlijsten bij de gesloten jeugdzorg (paragraaf 4).

1 Prestatieafspraken over de wachtlijsten met provincies en grootstedelijke regio's

Zoals ik u heb geïnformeerd in mijn brief van 5 september 2008 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 29 815, nr. 166) heb ik prestatieafspraken met de provincies gemaakt over de wachtlijstaanpak in 2008 en 2009. Deze afspraken zijn erop gericht dat, gegeven de verwachte groei, eind 2009 geen jeugdigen langer dan 9 weken wachten op de eerst-geïndiceerde vorm van zorg.

De afgelopen periode heb ik constructief overleg gevoerd met de grootstedelijke regio's. Partijen hechten over en weer groot belang aan het wegwerken van de wachtlijsten. Het overleg betrof met name de positie van de grootstedelijke regio's in het licht van de prestatieafspraken die ik met provincies heb gemaakt over de wachtlijsten bij het zorgaanbod jeugdzorg en het AMK en meer in het bijzonder de door hen terzake te leveren bijdrage.

Ik kan nu melden dat de grootstedelijke regio's zich binden aan de prestatieafspraken zoals ik die met de provincies heb gemaakt en waarover ik u geïnformeerd heb in bovengenoemde brief van 5 september jl. Over de te leveren inzet hebben wij het volgende afgesproken.

De drie grootstedelijke regio's ontvangen van mij de extra budgetten,

zoals voor hen zijn voorzien in de oorspronkelijke afspraken, in totaal ruim € 25 mln.

Hierbij was evenwel rekening gehouden met een eigen bijdrage van de drie regio's, groot € 16 mln. De grootstedelijke regio's hebben aangegeven dit budget niet beschikbaar te kunnen stellen omdat hun financiële positie een andere is dan die van provincies. Vanuit de jeugdzorg-reserves zijn zij wel in staat een bijdrage te leveren. Wij zijn overeengekomen dat de benodigde € 16 mln in gelijke mate verdeeld zal worden tussen de grootstedelijke regio's en het Rijk, hetgeen betekent dat de grootstedelijke regio's € 8 mln voor hun rekening nemen en dat ik € 8 mln zal bijdragen, waarvan in 2008 reeds € 4 mln beschikbaar wordt gesteld.¹

2 Wachtlijstcijfers provinciale jeugdzorg per 1 oktober 2008

De prestatieafspraken zoals deze zijn gemaakt met provincies en grootstedelijke regio's (hierna: provincies) betreffen alle jeugdigen op de wachtlijst voor provinciale, geïndiceerde jeugdzorg, dus zowel de jeugdigen die tijdens de wachttijd geen overbruggingszorg ontvangen, als de jeugdigen die dat wel ontvangen. Gelet op deze afspraken informeer ik u in het vervolg over de ontwikkeling van de totale wachtlijstcijfers, waarbij u in onderstaande tabel de cijfers van 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober 2008 aantreft.

De bijlage bij deze brief vermeldt de cijfers per provincie, waarbij omwille van de vergelijkbaarheid, het tot nu toe gehanteerde verschil tussen jeugdigen met en zonder overbruggingszorg gehandhaafd is.

Tabel 1: wachtlijsten zorgaanbod jeugdzorg

	Aantal wachtenden > 9 weken			
	1 januari 2008	1 april 2008	1 juli 2008	1 oktober 2008
Wachtenden <i>zonder</i> overbruggingszorg	3 851	3 637	3 935*	3 932
Wachtenden <i>met</i> overbruggingszorg	2 459	2 287	2 691	2 368
Totaal	6 310	5 924	6 626*	6 300

* = Begin november heeft Limburg verzocht om een correctie van de cijfers van 1 juli 2008. Limburg heeft abusievelijk bij de peildatum van 1 juli 2008 bij de netto wachtlijst 112 wachtenden opgegeven, terwijl er destijds 136 wachtenden waren.

Tabel 1 laat zien dat de totale wachtlijst bij de provinciaal gefinancierde jeugdzorg daalt van 6626 naar 6300, waarvan bijna 2400 jeugdigen overbruggingszorg ontvangen.

Ik vind deze cijfers bemoedigend, zeker gelet op de omstandigheid dat het effect van de prestatieafspraken op peildatum 1 oktober nog slechts beperkt merkbaar kan zijn. Ik heb er vertrouwen in dat de provincies in 2009 de aanpak versterkt kunnen doorzetten.

3 Wachtlijstcijfers Advies- en Meldpunt Kindermishandeling per 1 oktober 2008

De totale wachtlijstcijfers en doorlooptijdcijfers voor de AMK's treft u in onderstaande tabellen aan. De specifieke tabellen, per provincie, treft u in de bijlage aan.

¹ Dit zal bij Slotwet worden verwerkt. In 2009 zal ik de andere € 4 mln beschikbaar stellen. De grootstedelijke regio's zullen in de eerste helft van 2009 € 6 mln beschikbaar stellen. Aanvullend daarop zal ik in 2009 een bedrag van € 2 mln beschikbaar stellen dat bedoeld is als voorfinanciering van de bijdrage van de grootstedelijke regio's. In 2010 zal ik met de regio's spreken over de wijze van verrekening van dit bedrag.

Tabel 2: wachtlijsten AMK

	Aantal wachtenden > 5 dagen voor start onderzoek			
	1 januari 2008	1 april 2008	1 juli 2008	1 oktober 2008
Totaal	395	248	328	235

Tabel 2 maakt inzichtelijk dat de cijfers op peildatum 1 oktober 2008 een aanzienlijke daling laten zien van bijna 30% ten opzichte van peildatum 1 juli 2008.

Tabel 3: Stand van zaken doorlooptijd AMK

	Gemiddelde doorlooptijd in dagen van melding tot beëindiging onderzoek			
	1 januari 2008	1 april 2008	1 juli 2008	1 oktober 2008
Totaal	78	87	82	85

Tabel 3 laat zien dat de gemiddelde doorlooptijd het afgelopen jaar stabiel blijft rond de 80 dagen. Hiermee blijft de doorlooptijd bij het AMK gemiddeld binnen de huidige norm van 13 weken.

Met de provincies is in het kader van de prestatieafspraken over de wachtlijsten afgesproken dat de gemiddelde doorlooptijd bij het AMK van start onderzoek tot einde onderzoek van dertien weken wordt teruggebracht naar gemiddeld tien weken voor eind 2009. Tezamen met de vijf dagen die staan voor de periode van melding tot start onderzoek, betekent dit een totaal van gemiddeld 75 dagen voor de doorlooptijd van melding tot einde onderzoek.

4 Wachtlijst gesloten jeugdzorg

In het AO Gesloten jeugdzorg van 26 november jl. heb ik u toegezegd met het IPO te spreken over het aanleveren van de wachtlijstcijfers van de gesloten jeugdzorg. Zoals ik u eerder heb geïnformeerd is de wachtlijstregistratie bij de gesloten jeugdzorg nog niet optimaal. Gegevens worden thans rechtstreeks bij mij aangeleverd door de zorgaanbieders. Die informatie is echter nog verschillend van opbouw waardoor er geen betrouwbaar totaalbeeld kan worden gemaakt. Bovendien hebben zorgaanbieders vaak geen zicht op overbruggingszorg.

Gelet op de verantwoordelijkheid van de bureaus jeugdzorg bij de plaatsing van jeugdigen met een machtiging gesloten jeugdzorg en de taken die zij vanaf 1 januari 2010 zullen hebben, heb ik met het IPO afgesproken dat er een toegroeimodel zal komen. Dat wil zeggen dat vanaf het tweede kwartaal van 2009 de provincies eveneens wachtlijstcijfers over de gesloten jeugdzorg gaan leveren bij wijze van schaduwdraaien en voorbereiding op 2010.

5 Wachtlijsten jeugd-ggz en jeugd-lvg

Jeugd-ggz

Op dit moment zijn er geen nieuwe cijfers over de wachtlijsten van de jeugd-ggz beschikbaar. Koepelorganisatie GGZ Nederland doet een jaarlijkse meting in april en publiceert de resultaten. U bent daarover laatstelijk geïnformeerd bij brief van 18 juni 2008 (Tweede Kamer, 2007–2008, 29 815, nr. 145).

Op dit moment ben ik samen met de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een brief aan het voorbereiden, waarin onder andere zal worden ingegaan op de wachtlijstproblematiek bij groep jeugd-ivg. U ontvangt deze brief zo spoedig mogelijk van ons.

6 Onderzoek naar de doorlichting van de wachtlijsten jeugdzorg

De afgelopen maanden heeft het bureau Hoeksma, Homans en Menting (HHM) een doorlichting van de wachtlijsten uitgevoerd. Dit onderzoek is erop gericht om meer inzicht te krijgen in de aard en urgentie van de problematiek van jeugdigen op de wachtlijst en de wijze waarop door de betrokken partijen wordt omgegaan met de wachtlijst. Tevens beoogt dit onderzoek een antwoord te krijgen op de vraag of jeugdigen zonder overbruggingszorg op een verantwoorde wijze kunnen wachten op zorg. De samenstelling van het rapport kost het onderzoeksbureau meer tijd dan men aanvankelijk had ingeschat. Ik verwacht u het eindrapport begin volgend jaar toe te kunnen sturen.

7 Aanpak wachtlijsten 2009

In mijn brief van 1 april 2008 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 29 815, nr. 130) heb ik een aantal verbeterpunten aangegeven die ik met de provincies ben overeengekomen, geclusterd onder de naam Versneling in Verbetering. Dit betreft de volgende onderwerpen:

- Prestatieafspraken met zorgaanbieders
- Weten wat er speelt
- Preventie en doorstroom
- Samenwerking Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders
- Inzet eigen middelen
- Aanleveren wachtlijstcijfers en definitie

In mijn brief van 5 september 2008 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 29 815, nr. 166) heb ik aangegeven dat door mij getoetst zal worden of deze punten in de provinciale beleidskaders en uitvoeringsprogramma's zijn opgenomen.

Het algemene beeld is dat deze punten door de afzonderlijke provincies zijn opgepakt. Er zijn accentverschillen tussen de provincies waar te nemen, maar de genoemde elementen zijn terug te vinden in de beleidskaders en van een concrete operationalisatie voorzien in de uitvoeringsprogramma's voor 2009.

Zoals eerder aangegeven heb ik met provincies afgesproken dat, uitgaande van de verwachte groei, eind 2009 geen jeugdigen langer dan 9 weken wachten op jeugdzorg. Ik zal actief blijven volgen welke activiteiten de provincies hiertoe ontwikkelen. Per kwartaal zal er een landelijke rapportage over de voortgang verschijnen.

Gelet op de dalende cijfers bij zowel het zorgaanbod als het AMK en alle acties die zijn ingezet voor de aanpak van de wachtlijsten, constateer ik dat wij op de goede weg zijn. Samen met provincies zal ik mij in 2009 inspannen om deze goede weg te vervolgen.

Ik vertrouw erop uw Kamer hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De minister voor Jeugd en Gezin,
A. Rouvoet

Wachlijsten zorgaanbod

In tabel A worden de wachtlijstcijfers weergegeven per 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober 2008, zoals de provincies mij hebben aangeleverd. De tabel geeft het aantal wachtende cliënten weer volgens de definitie: het aantal cliënten die langer dan 9 weken wachten op een vorm van geïndiceerde provinciale jeugdzorg en geen geïndiceerde of niet-geïndiceerde provinciaal gefinancierde jeugdzorg ontvangen, hierna te noemen: overbruggingszorg. Voor alle duidelijkheid: hier worden niet meegenomen cliënten die in de wachtperiode andere zorg ontvangen dan door provincies wordt gefinancierd.

Tabel A Stand van zaken wachtlijst provinciaal jeugdzorgaanbod per 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober 2008

Provincie/gsr	Aantal wachtenden > 9 weken dat <i>geen</i> overbruggingszorg ontvangt			
	1 januari 2008	1 april 2008	1 juli 2008	1 oktober 2008
Groningen	73	88	67	32
Friesland	94	64	58	49
Drenthe	7	4	6	8
Overijssel	254	243	264	287
Gelderland	564	526	577	620
Flevoland	118	135	114	181
Utrecht	181	187	172	146
Noord-Holland	138	117	215	204
Zuid-Holland	584	487	478	417
Zeeland	203	186	165	170
Noord-Brabant	512	542	604	538
Limburg	141	90	136*	122
Amsterdam	353	347	399	412
Rotterdam	318	317	335	337
Haaglanden	56	30	24	32
Totaal Provincies	3 596	3 363	3 614*	3 555
Hoenderloo/Harreveld	60	62	71	100
Leger des Heils	5	0	0	0
SGJ	67	72	106	92
WSG	123	140	144	185
Totaal LWI	255	274	321	377
TOTAAL	3 851	3 637	3 935*	3 932

* = Begin november heeft Limburg verzocht om een correctie van de cijfers van 1 juli 2008. Limburg heeft abusievelijk bij de peildatum van 1 juli 2008 bij de netto wachtlijst 112 wachtenden opgegeven, terwijl er destijds 136 wachtenden waren.

Ten opzichte van 1 juli laat tabel A zien dat de wachtlijst voor jeugdigen zonder overbruggingszorg een lichte daling vertoont van 3935 naar 3932.

Tabel B Aantal ontvangers van overbruggingszorg provinciaal jeugdzorgaanbod per 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober 2008

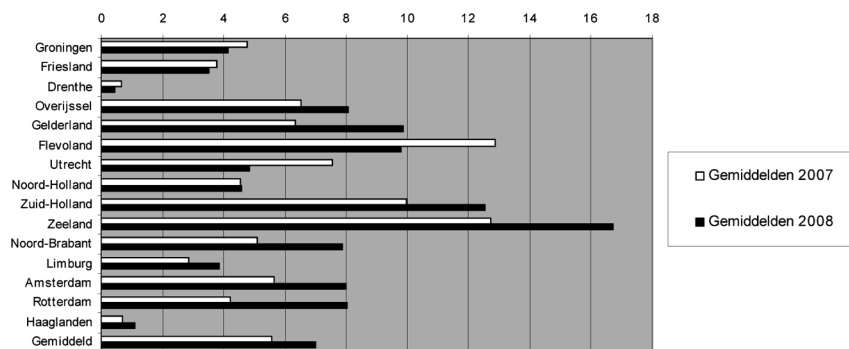
Provincie/gsr	Aantal ontvangers van overbruggingszorg			
	1 januari 2008	1 april 2008	1 juli 2008	1 oktober 2008
Groningen	0	0	48	78
Friesland	40	37	55	21
Drenthe	0	1	1	3
Overijssel	196	188	211	223
Gelderland	798	607	746	559

Provincie/gsr	Aantal ontvangers van overbruggingszorg			
	1 januari 2008	1 april 2008	1 juli 2008	1 oktober 2008
Flevoland	158	179	112	106
Utrecht	111	62	162	107
Noord-Holland	82	98	113	145
Zuid-Holland	NB	NB	62	61
Zeeland	28	29	21	12
Noord-Brabant	488	553	604	562
Limburg	196	194	174	152
Amsterdam	133	146	177	196
Rotterdam	34	48	45	55
Haaglanden	80	55	51	83
Totaal Provincies	2 344	2 197	2 582	2 363
Hoenderloo/Harreveld	NB	NB	4	0
Leger des Heils	0	0	0	5
SGJ	115	90	105	0
WSG	0	0	0	0
Totaal LWI's	115	90	109	5
TOTAAL	2 459	2 287	2 691	2 368

In tabel B vindt u het aantal cliënten die wachten op een vorm van geïndiceerde provinciale jeugdzorg en tijdens de wachtperiode overbruggingszorg ontvangen.

De overbruggingszorg daalt van 2691 op 1 juli 2008 naar 2368 op 1 oktober 2008.

Grafiek 1: Gemiddeld aantal wachtenden langer dan 9 weken per 10 000 gewogen jeugdigen voor 2007 en 2008

Tijdens het Algemeen Overleg van 11 september jl. is door mevrouw Sterk (CDA) verzocht om deze grafiek op te nemen met daarin de wachtlijstcijfers per provincie gerelateerd aan het aantal gewogen jeugdigen per provincie¹.

Deze grafiek is al eens eerder opgesteld voor 2007 en aan u gezonden per brief van 4 februari 2008 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 29 815 en 31 015, nr. 124).

¹ Deze verdeelsleutel is gebaseerd op het aantal inwonende kinderen en jeugdigen tot en met 17 jaar, waarop een weging (toeslag) wordt toegepast voor wat betreft het aantal eenoudergezinnen en etniciteit in de betreffende provincie (hierbij tellen jeugdigen uit eenoudergezinnen voor 2,69 en allochtone jeugdigen voor 1,395).

Het betreft hier de gemiddelde wachtlijst van jeugdigen zonder overbruggingszorg voor het gehele jaar per 10 000 gewogen jeugdigen.

De grafiek laat grote verschillen tussen provincies zien. In 2008 zijn deze verschillen toegenomen. Deze toename onderstreept het belang van de ondersteuning van provincies door het Rijk. Provincies die minder presenteren zal ik met voorrang gaan aanspreken op hun wachtlijstaanpak.

Wachlijsten AMK

In tabel C worden de wachtlijstcijfers van het AMK weergegeven per 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober 2008, zoals de provincies mij hebben aangeleverd. De tabel geeft het aantal wachtenden weer volgens de definitie van de wachtlijst: het aantal meldingen waarbij niet binnen vijf dagen na de melding is vastgesteld of de melding in onderzoek genomen moet worden en waarbij het onderzoek niet na die vijf dagen is gestart.

Tabel C Stand van zaken wachtlijst AMK per 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober 2008

Provincie/gsr	Aantal wachtenden > 5 dagen voor start onderzoek			
	1 januari 2008	1 april 2008	1 juli 2008	1 oktober 2008
Groningen	89	90	5	5
Friesland	21	2	0	1
Drenthe	0	0	0	0
Overijssel	0	0	7	0
Gelderland	3	14	42	4
Flevoland	97	22	9	0
Utrecht	2	4	2	2
Noord-Holland	30	61	81	19
Zuid-Holland	0	0	0	0
Zeeland	9	0	0	0
Noord-Brabant	28	28	47	20
Limburg	4	4	11	7
Amsterdam	25	0	18	59
Rotterdam	87	1	78	31
Haaglanden	0	22	28	87
Totaal	395	248	328	235

De cijfers uit tabel C van peildatum 1 oktober 2008 laten een aanzienlijke daling zien van bijna 30% ten opzichte van peildatum 1 april 2008. Er zijn op dit moment 5 AMK's zonder wachtlijst.

Tabel D Stand van zaken doorlooptijd AMK per 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober 2008

Provincie/gsr	Gemiddelde doorlooptijd in dagen van melding tot beëindiging onderzoek			
	1 januari 2008	1 april 2008	1 juli 2008	1 oktober 2008
Groningen	73	96	133	163
Friesland	82	81	76	76
Drenthe	79	114	131	129
Overijssel	80	91	106	103
Gelderland	77	73	68	68
Flevoland	91	156	66	80
Utrecht	91	84	67	66
Noord Holland	119	112	88	97
Zuid Holland	68	63	62	60
Zeeland	54	59	50	69
Noord Brabant	74	82	83	75
Limburg	69	60	55	52
Amsterdam	79	84	87	81
Rotterdam	83	93	93	105
Haaglanden	56	61	58	52
Totaal gemiddeld	78	87	82	85

Tabel D geeft een overzicht van de gemiddelde doorlooptijden op 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober 2008 volgens de huidige definitie van de doorlooptijd, zijnde 13 weken plus de vijf dagen die staan voor besluitvorming en start onderzoek (totaal 96 dagen).